

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС” бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ О ПРОГЛАШЕЊУ ПАРКА ПРИРОДЕ „ВЕЛИКИ ЈАСТРЕБАЦ”

Члан 1.

Природно добро обухвата Велики Јастребац, који се, заједно са Малим Јастрепцем, налази у средишњој зони громадних планина и котлина централне Србије, у оквиру Српско-македонске масе – најстаријег дела копна Балканског полуострва, смештеном између Динарида на западу и Карпато-балканида на истоку, ставља се под заштиту као заштићено подручје под именом Парк природе „Велики Јастребац”, подручје I категорије - заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја (у даљем тексту: Парк природе „Велики Јастребац”).

Члан 2.

Парк природе „Велики Јастребац” ставља се под заштиту ради очувања састојина шума планинског јавора (*Aceretum heldeichii*) већином прашумског типа, које су окружене шумама планинског јавора са буквом (*Aceri heldreichii - Fagetum*), а око којих су распоређене шуме у којима доминира лишћарска вегетација, односно вредан појас букових шума, брезове шуме (*Betuletum pendulae*), буково-јелове шуме (*Abieti-Fagetum moesiacaе*), шуме букве, граба и племенитих лишћара (*Aceri - Carpini - Fagetum moesiaca montanum*), као и различити типови храстових шума у нижим деловима планина, првенствено шуме китњака и цера (*Quercetum petraeae-cerridis*).

На подручју које се предлаже за заштиту, евидентирано је укупно 10 строго заштићених и 57 заштићених биљних врста, 10 строго заштићених и 18 заштићених врста гљива, 84 строго заштићених и 14 заштићених врста птица, 1 строго заштићена и 5 заштићених врста ихтиофауне, 1 строго заштићена врста рака и 28 строго заштићених и 5 заштићених врста ентомофауне. Ово подручје настањују барем 33 врсте сисара, међу којима нема ендемичних ни реликтних таксона.

По хидрографским карактеристикама, Јастребац има разгранату мрежу водених токова, које отичу ка сливовима Јужне Мораве, Топлице и Расине. Развође на Јастрепцу одваја сливове западноморавске десне притоке Расине од јужноморавске притоке Топлице.

Од осталих хидролошких објеката на Великом Јастрепцу, значајни су бројни минерални извори. Планина Јастребац представља хидротермално чвориште из којег и око којег се налазе многобројни минерални извори. Од Рибарске Бање, на северном ободу Великог Јастрепца, па према западу јавља се неколико извора минералне воде: Дворане, Сеземче, Слатина, Буци, Велика Ломница, Треботин и Мрмош, као и у селима Мајдево, Читлук, Бела Вода, Купци.

Простор обрастао шумском вегетацијом у обухвату ПП „Велики Јастребац” представља станиште бројних ендемичних и реликтних биљних врста, као и великог броја представника дендрофлоре. Шумске састојине су изграђене од укупно 71 врста дендрофлоре, од којих су две „строго заштићене” дрвенасте врсте - ловоролисни јеремичак (*Daphne laureola* L.) и планински јавор (*Acer Heldreichii* Orph.), док се у категорији „заштићена дивља врста” налази десет дрвенастих врста: бреза (*Betula*

pendula Roth), клека (*Juniperus communis* L.), дивља ружа (*Rosa canina* L.), ситнолисна липа (*Tilia cordata* Mill.), бела липа (*Tilia tomentosa* Moench.), бели глог (*Crataegus monogyna* Jacq), дрен (*Cornus mas* L.), мечија леска (*Corylus colurna*), кострика (*Ruscus aculeatus* L.) и језичаста кострика (*Ruscus hypoglossum* L.).

Забележено је и 287 врста макрогљива, што је око 10% диверзитета у Србији. Међу наведеним врстама гљива, као значајне за заштиту треба истаћи 10 строго заштићених врста, 18 заштићених врста, као и 28 врста које се налазе на прелиминарној црвеној листи гљива Србије.

Укупно је до сада на овом подручју евидентирано 99 врста птица од 369 које су до сада регистроване у Србији.

Значај Јастрепца се огледа у рефугијалном карактеру које шуме овог подручја имају за врсте којих је у Србији све мање. Ту се пре свега мисли на орала кликташа (*Clanga pomarina*), планинског детлића (*Dendrocopos leucotos*), црну жуну (*Dryocopus martius*), сиву жуну (*Picus canus*), беловрату мухарицу (*Ficedula albicollis*), малу мухарицу (*Ficedula parva*) и источну шарену мухарицу (*Ficedula semitorquata*). У поступку израде Еколошке мреже Републике Србије, Јастребац је предложено као национално и међународно подручје за заштиту и очување горе наведених 7 врста птица и као такво представља главно подручје очувања ових врста у Србији.

Као последица вишефазне тектонске активности од мезозоика до данас, и специфичне геолошке еволуције овог простора која је директно повезана са њеним положајем у оквиру прелазне зоне између јединица адријске и европске плоче, заштићено подручје Великог Јастрепца има изузетно комплексну и врло сложену геолошку грађу у оквиру које доминира дома Великог Јастрепца.

На територији Великог Јастрепца постоји EMERALD подручје „Прокоп”, рSCIs подручја „Мали Јастребац”, „Јастребац” и „Јабланичка река” и рSPAs подручја „Топлица” и „Добрић – Нишава”.

Од посебне су важности манастир Наупаре манастир Ајданаовац, црква Светог Илије у Рибарској Бањи, Целина Термално купатило са старим вилама у Рибарској Бањи.

Подручје одликује и аграрни комплекс који се одржава и развија традиционалним коришћењем земљишта, чија су својства аутентичност, изворност и оригиналност. На истраживаном подручју регистрован је велики број старих аутохтоних сорти воћа, које представљају изузетан генетски потенцијал у воћарству.

Члан 3.

Парк природе „Велики Јастребац”, налази се на територији градова Крушевац (КО Грклане, Јабланица, Витановац, Наупаре, Буковица, Ломница, Буци, Трмчаре, Слатина, Сеземче, Петина, Здравине, Беласица, Мала река, Рлица, Срнадаље, Рибаре, Бољевац и Росица) и Прокупље (КО Цигољ, Микуловац, Горња Речица, Велика Плана, Горња Бресница и Здравине) и општина Блаце (КО Горња Јошаница, Претрешња, Придворица, Качапор, Врбовац и Попова) и Алексинац (КО Вукања).

Површина Парка природе „Велики Јастребац” износи 39.175,76 ha, од чега је у државној својини 27.475,35 ha (70,13 %), у приватној својини 10.409,12 ha (26,57 %) и у другом облицима својине 1.291,28 ha (3,30 %).

Опис границе и графички приказ Парка природе „Велики Јастребац”, дати су у Прилогу – Опис границе и графички приказ Парка природе „Велики Јастребац” који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац” утврђују се режими заштите I, II и III степена.

Режим заштите I степена обухвата површину од 1.618,51 ha, односно 4,13 % површине Парка природе „Велики Јастребац” у оквиру којег се налазе локалитети:

1) „Ђулица-Поглед”, укупне површине 1.611,86 ha (100 % у државној својини), налази се на територији градова Прокупље (КО Велика Плана и КО Горња Бресница) и Крушевац (КО Буци, Рлица, Срнадаље) и општине Блаце (КО Горња Јошаница);

2) „Прокоп”, укупне површине 6,65 ha (100 % у државној својини), налази се на територији града Крушевца (КО Буци).

Режим заштите II степена обухвата површину од 16.344,97 ha, односно 41,72 % површине Парка природе „Велики Јастребац”, у оквиру којег се налазе локалитети:

1) Целина са режимом заштите II степена;

2) „Пут који спаја Ђулицу и Поглед” са режимом заштите II (другог) степена.

Режим заштите III степена укупне површине од 21.212,27 ha, односно 54,15 % површине Парка природе „Велики Јастребац”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Члан 5.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, забрањује се и:

- 1) изградња индустријских објеката;
- 2) изградња објеката за производњу обновљивих изора енергије у комерцијалне сврхе;
- 3) изградња пољопривредних и других привредних објеката и објеката комуналне, саобраћајне и енергетске инфраструктуре чије грађење и реконструкција или рад може негативно утицати на квалитет ваздуха, вода, земљишта, живог света, шума, лепоте предела и нарушити амбијенталне вредности природног добра и његове околине;
- 4) образовање депонија;
- 5) изградња хидроенергетских објеката (брана – акумулација), укључујући и регулацију и преграђивање водотока или њихових делова;
- 6) промена намене водног, пољопривредног, шумског и ливадског земљишта, осим у случајевима прописаним Законом;
- 7) вршење земљаних, грађевинских и других радова којима се могу нарушити естетске и амбијенталне вредности заштићеног простора и погоршати карактеристике и његове примарне вредности;
- 8) каптирање извора;

- 9) извођење свих активности које могу довести до нарушавања постојећих и потенцијалних објеката и елемената геонаслеђа;
- 10) изградња јавних скијалишта, гондола и објеката висинског превоза;
- 11) изградња и реконструкција стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и викенд објеката изван грађевинског подручја за која нису донета планска документа;
- 12) преоравање земљишта и обављање других радњи на меестима која могу изазвати процесе ерозије и промене примарне вредности;
- 13) изградња складишта индустријске робе и грађевинског материјала;
- 14) изградња мањих објеката који служе за сакупљање и складиштење неопасног отпада;
- 15) изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водотоке и земљиште;
- 16) чиста сеча шума, осим у случајевима прописаним Законом;
- 17) разоравање пашњака и ливада;
- 18) уношење инвазивних врста;
- 19) уништавање и сакупљање биљних и животињских врста које су наведене у Прилогу I и II Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, као и у „Црвеним књигама флоре и фауне Србије” и „Црвеним листама” међународно значајних врста;
- 20) уклањање гнезда и стабала на којима су присутне дупље детлића и сова, као и стабала на којима се хране детлићи;
- 21) радње и активности којима се угрожава фауна риба, ремети њихов мрест, раст, исхрана и кретање;
- 22) рекреативни риболов поточне пастрмке (*Salmo trutta*) у времену од 21 до 3 часа у периоду летњег рачуњања времена и у времену од 18 до 5 часова у периоду зимског рачуњања времена;
- 23) риболов осталих врста риба у времену од 21 до 3 часа у периоду летњег рачуњања времена и у времену од 18 до 5 часова у периоду зимског рачуњања времена, осим ако корисник рибарског подручја не одреди другачије; риболов у периоду ловостаја на поточну пастрмку (*Salmo trutta*) (1. октобар – 1. март) и клена (*Squalius cephalus*) (15. април - 31. мај);
- 24) риболов испод минимално дозвољених величина следећих врста: поточна мрена (*Barbus balcanicus*) – 15 cm и клен (*Squalius cephalus*) – 20 cm;
- 25) одлагање/уношење лишћа/лисне масе, грађевине, остатака стабала и другог материјала у речна корита;
- 26) кресање лисника за сточну храну, сакупљање и одношење стеље, лисника и земљишта са површина под шумама;
- 27) експлоатација материјала из корита водотока;
- 28) формирање пословно-радних зона и изградња привремених или сталних индустријских и привредних објеката који би експлоатацијом и нус производима могли да угрозе услове животне средине, амбијенталне карактеристике простора и/или непокретна културна добра;
- 29) паљење ватре на отвореном простору, осим на местима одређеним за ту намену;
- 30) уређивање простора и/или извођење радова и активности који могу да наруше утврђена својства, статичку безбедност и намену објеката са статусом непокретних културних добара.

Осим ограничења која су утврђена чланом 35. Закона о заштити природе, у режиму заштите III степена радови и активности ограничавају се на:

- 1) уклањање стабала и смањење склопа највише за 30 %, осим у случајевима планске обнове шума;
- 2) уношење алохтоних врста у шумске екосистеме, само у ситуацијама тоталне деградације земљишта када није могуће извршити супституцију аутохтоном врстом;
- 3) отварање нових мајдана техничког камена, само за коришћење ради побољшања услова живота локалне заједнице (изградња и одржавање локалних саобраћајница и сл.), и то на удаљености која је већа од минимум 3 km од зоне I и II режима заштите;
- 4) одвијање ловних активности и других редовних мера корисника усмерених ка узгоју, заштити и коришћењу дивљачи према прихваћеним планским документима;
- 5) лов пастрмке искључиво на вештачки мамац (вештачка мушица) по принципу „улови па пусти“;
- 6) лов клена, поточне мрене и двопругасте уклије у укупној тежини од 5 kg дневно;
- 7) експлоатацију и/или геолошка истраживања минералних сировина у зависности од стања на терену и утврђеним вредностима, односно степену деградације, а на удаљености која су већа од 3 km од зона I и II режима заштите;
- 8) експлоатацију геотермалних ресурса за индивидуалне некомерцијлне потребе локалног становништва и развој бањског туризма;
- 9) традиционално коришћење камена, глине и другог материјала за потребе локалног становништва у количинама мањим од 200 m³ годишње;
- 10) контролисано и рационално коришћење хемијских и техничких средстава у пољопривреди у складу са потребама очувања биолошке разноврсности;
- 11) складиштење/депоновање стајњака, осоке и других извора еутрофикације на прописно опремљене локације, предвиђене за ту сврху, а које нису у контакту са подземним водама;
- 12) изградњу соларних електрана капацитета до 100 kW;
- 13) формирање новог грађевинског земљишта на површине предвиђене важећом просторно-планском документацијом, уз примену свих прописаних општих правила и услова парцелације, регулације и изградње;
- 14) плански предвиђену изградњу и реконструкцију саобраћајница вишег реда (државни пут I и II реда) и асфалтирање и бетонирање постојећих некатегорисаних путева;
- 15) изградњу, доградњу, реконструкцију санацију и адаптацију стамбених и економских објеката пољопривредних домаћинстава, као и економских објеката у функцији пољопривредне производње;
- 16) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи;
- 17) изградњу викенд објеката, објеката туристичког смештаја, туристичке инфраструктуре и угоститељских објеката у складу са правилима уређења и грађења дефинисаним у важећим планским актима;
- 18) изградњу објеката у функцији непокретних културних добара;
- 19) каптирање извора за потребе водоснабдевања домаћинстава и непокретних културних добара;
- 20) извођењу радова на одржавању непокретних културних добара и евидентираних културних добара које уживају претходну заштиту;
- 21) заштиту и презентацију непокретних културних добара;
- 22) уређење простора за потребе рекреације, туризма, образовног и научног рада, планинарских активности и друго;
- 23) одржавање манифестација (спортских, културних и сл.).

Члан 6.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржавање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности, које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и чланом 5. ове уредбе, у режиму заштите II степена забрањује се и:

- 1) промена намене површина на којима се налазе шумска станишта;
- 2) промена намене водног земљишта;
- 3) извођење проредних сеча јачег интензитета, које би довело до стварања прогала и смањивање склопа испод 60% обраслости;
- 4) фрагментација шумских и аграрних комплекса, као и крчење међа;
- 5) постављање табли на стаблима;
- 6) камповање;
- 7) уклањање крајречне вегетације;
- 8) непланска градња шумских путева, без одговарајућих евакуационих органа за падавинске воде (риголе и путни пропусти);
- 9) изградња електрана на био-гас;
- 10) извођење инвазивних геолошких истраживања која подразумевају израду бушотина и раскопа;
- 11) промена постојеће морфологије терена и измена хидродинамичких карактеристика и режима речних токова, као и сви други радови и интервенције које могу утицати на измену хидролошког режима подземних и површинских вода или могу да наруше геоморфолошке и хидролошке карактеристике подручја;
- 12) извођење активности и промена постојеће морфологије, поткопавање, засецање и сви други радови и интервенције који могу негативно утицати на објекте геонаслеђа;
- 13) индустријска и индивидуална експлоатација минералних сировина, формирање позајмишта и/или отварање каменолома, осим за потребе изградње, реконструкције и одржавање шумских путева на самој траси, на начин и у мери која неће утицати на природне вредности и стабилности земљишта, у количинама не већим од 10 000 m³ за реализацију планираних радова предвиђених плановима и основама газдовања шумама;
- 14) превођење вода и измена хидродинамичких карактеристика и режима потока и река, као и сви други радови и интервенције које могу утицати на измену хидролошког режима подземних и површинских вода;
- 15) неконтролисана примена хемијских препарата у конвенционалној пољопривредној производњи;
- 16) сеча стабала, ломљење и сеча грана, кидање лишћа и плодова, паркирање аутомобила, раскопавање и депоновање земље, садња декоративног зеленила и превођење подземних и надземних инсталација постојећих, трајних или привремених објеката, као и радови и активности који би могли изменити изглед или довели у питање биолошки опстанак стабала цера код Ђушиног гроба на парцели бр. 1 КО Придворица, општина Блаце.

Осим ограничења која су утврђена чланом 35. Закона о заштити природе, у режиму заштите II степена радови и активности ограничавају се на:

1) газдовање шумама и шумским земљиштем у складу са плановима и основама газдовања шумама, а којима се обезбеђује одржавање постојећих шумских екосистема и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;

2) формирање заштитних бафер зона које су у функцији обезбеђивања позитивних ефеката на стабилности екосистема, очување одређених станишта, биолошке и предеоне разноликости и аутентичног изгледа предела. Газдовање бафер зонама вршити по принципу продужене опходње у односу на састојину у којој се налази што је условљено одржавањем заштитних функција ових зона. Ширина бафер зоне је једнака средњој висини стабала која се у њој налазе. Приликом газдовања неопходно је издвојити бафер зоне на следећим местима: на ободима високих шума и култура, поред водотока, јавних путева и насеља, у режиму заштите II (другог) степена, непосредно уз границу са режимом заштите I (првог) степена;

3) стварање оптималних услова за развој стабала „слабијих” врста у састојинама, са циљем очувања мешовитог састава шума приликом израде планова на коришћењу у шумама букве и јеле; букве и брезе, као и шумама са мешовитим саставом врста (приликом одабира стабала за сечу (дознаке стабала) и спровођења узјодно - санитарне сече, одређивање интензитета сече прилагодити односу заступљености врста у смеси);

4) обнављање букових шума групично оплодном сечом осим у састојинама где су започете оплодне сече кратког периода обнављања;

5) конверзију шумских површина тј. превођење алохтоних шумских површина у аутохтоне, као и изданачких шума у високи узгојни облик;

6) неговање аутохтоних врста дрвећа у четинарским састојинама (њихов удео у планираном приносу смањити на нужну санитарну сечу);

7) примену смерница у државним шумама, које су везане за сертификацију шума FSCTM стандарда (Forest Stewardship Council TM);

8) примену мера узгоја и неге шума уз обавезу остављања најмање 5 стабла по хектару која су престарела оптималну старост искоришћавања да спонтано заврше животни циклус;

9) остављање лежевине, дебла и грана у шуми да се спонтано распадају, тамо где је то дозвољено, као и пањева одсечених стабала ради спонтаног распадања, посебно код дрвенстих врста које се не обнављају из пањева;

10) изградњу, реконструкцију и одржавање шумских саобраћајница и осталих објеката у шуми у циљу побољшања услова за реализацију планираних радова предвиђених плановима и основама газдовања шумама;

11) сакупљање гљива, дивље флоре и фауне, уз дозволе и сагласности надлежних институција;

12) контролисано и едуковано сакупљање јестивих и лековитих гљива за личну и комерцијалну употребу, са минималним утицајем на станишта гљива;

13) сакупљање самониклих јестивих и лековитих гљива, где појединачни сакупљач може сакупити количине које су ограничене и дефинисане текућим управљачким документима, уз обавезну контролу сакупљања, посебно комерцијалних берача;

14) формирање и обележавање тематских стаза и праваца кретања које ће се реализовати приликом организованог сакупљања јестивих и лековитих гљива за личну употребу;

- 15) ревитализацију природних станишта;
- 16) риболов на рекреативни и риболов у научно – истраживачке сврхе;
- 17) лов пастрмке искључиво на вештачки мамац (вештачка мушица) по принципу „улови па пусти“;
- 18) одвијање ловних активности и других редовних мера корисника усмерених ка одржавању бројности, полне и узрасне структуре и повољног здравственог стања популација дивљачи, као и очувању квалитета станишта према прихваћеним планским документима (ловне основе);
- 19) заштиту сливних подручја од флувијалне и површинске ерозије применом биолошких, биотехничких и техничких мера;
- 20) чишћење корита водотокова од вегетације и наноса у циљу очувања пропусне моћи, а по потреби и продубљивање корита;
- 21) каптирање извора за потребе водоснабдевања домаћинства;
- 22) експлоатацију геотермалних ресурса за индивидуалне некомерцијлне потребе локалног становништва и развој бањског туризма на удаљености која су до 3 km од зоне I режима заштите;
- 23) спровођење одговарајућих мера противпожарне заштите;
- 24) изградњу подземних инфраструктурних водова;
- 25) одржавање, реконструкцију и доградњу постојеће инфраструктуре;
- 26) изградњу соларних електрана капацитета до 50 kW;
- 27) изградњу, доградњу и реконструкцију стамбених, помоћних и економских објеката пољопривредних домаћинства и објеката пољопривредних газдинстава;
- 28) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи;
- 29) изградњу објеката туристичког смештаја, туристичке инфраструктуре и угоститељских објеката у традиционалном стилу, за презентацију природних и традиционалних вредности у складу са потребама екотуризма;
- 30) постављање привремених, монтажних и покретних објеката;
- 31) извођење радова на одржавању евидентираних културних добара које уживају претходну заштиту;
- 32) уређење простора за потребе рекреације, туризма, образовног и научног рада, планинарских активности и друго;
- 33) одржавање манифестација (спортских, културних и сл.);
- 34) вожњу моторцикала, квадова и џипова у организованим групама искључиво на постојећим саобраћајницама и шумским путевима, искључиво ван репродуктивног периода животиња (од 1. априла до 15. јула) уз дозволу Управљача и прибављене услове заштите природе од стране надлежног органа;
- 35) обележавање према прописаним стандардима, биолошко-технолошке мере заштите, редовно уклањање отпада и смећа, кошење траве и уклањање корова за парцелу бр. 1 КО Придворица, општина Блаце на којој су стабла цера код Ђушиног гроба.

Члан 7.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и чл. 5. и 6. ове уредбе, у режиму заштите I степена забрањују се и сви радови и активности, осим научних истраживања и строго контролираних активности усмерених ка очувању и унапређивању постојећег стања екосистема.

Осим ограничења која су утврђена чланом 35. Закона о заштити природе, у режиму заштите I степена радови и активности ограничавају се на:

- 1) обележавање граница;
- 2) контролисану (бројно, временски и просторно) посету искључиво ради стручне едукације;
- 3) одржавање постојећих шумских путева и влака, односно извођење радова у оквиру постојећих габарита без утицаја на околни простор, за потребе спровођења заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, природних непогода, удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина;
- 4) обележавање и одржавање постојећих планинарских стаза и извођење планинарских тура искључиво обележеним планинарским стазама.

Члан 8.

Парк природе „Велики Јастребац” поверава се на управљање Јавном предузећу „Србијашуме”, Београд (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје и подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја и заштитне зоне о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Члан 9.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Парка природе „Велики Јастребац”, спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштитне зоне, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља Министарству најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом

коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ конкретних послова на изradi и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 10.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником из става 1. овог члана се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Парка природе „Велики Јастребац”.

Правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 11.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Парк природе „Велики Јастребац”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите I, II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, изврши идентификацију граница Парка природе „Велики Јастребац”, на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 12.

Управљач ће у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе израдити софтверско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Парка природе „Велики Јастребац”.

Члан 13.

Управљач може прогласити рибарско подручје у оквиру граница Парка природе „Велики Јастребац”, на основу претходно прибављене сагласности министра надлежног за послове животне средине, у складу са законом којим се уређује заштита и одрживо коришћење рибљег фонда.

Члан 14.

Висину накнаде за коришћење Парка природе „Велики Јастребац”, својим актом утврђује Управљач, у складу са законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара.

Члан 15.

Управљач је дужан да у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, образује Савет корисника ради међусобне сарадње и обезбеђивања интереса локалног становништва и других корисника заштићеног подручја.

Члан 16.

Забране и ограничења прописане овом уредбом, не односе се на војне објекте, комплексе, инсталације и приступне путеве, који су изграђени или се планирају градити за потребе Војске Србије, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

Члан 17.

Средства за спровођење Плана управљања Парка природе „Велики Јастребац”, обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 18.

Плански документи, планови, програми и основе из области шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и други програми и планови који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Парка природе „Велики Јастребац”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 9. ове уредбе.

Члан 19.

Даном ступања на снагу ове уредбе, престају да важе одредбе Уредбе о заштити Резервата природе „Прокоп“ („Службени гласник Републике Србије“, бр. 93/08).

Члан 20.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:
У Београду, 2024. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Милош Вучевић, с.р